

Sbírka zákonů a nařízení státu československého.

Částka 22.

Vydána dne 1. dubna 1931.

Obsah: 48. Zákon o trestním soudnictví nad mládeží.

48.

Zákon ze dne 11. března 1931 o trestním soudnictví nad mládeží.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

HLAVA PRVNÍ.

O trestání mládeže.

Nedospělí.

§ 1.

(1) Osoby, které v době spáchaného činu nedovršily čtrnáctého roku svého věku (nedospělí), nejsou odpovědné podle trestních zákonů.

(2) Dopustí-li se nedospělý činu jinak trestného, učiní poručenský soud (§ 54) výchovná nebo léčebná opatření, jichž vidí potřebu. Před rozhodnutím může si vyžádati odborný posudek, zejména s hlediska pedagogického nebo lékařského. Zvláště může soud:

nedospělého pokárati, nikoliv však tělesně, nebo zůstaviti jeho potrestání rodině nebo škole,

naříditi, aby nedospělý byl umístěn v jiné rodině neb aby byl dán do léčebného nebo jiného vhodného ústavu,

naříditi ochranný dozor neb ochrannou výchovu (§ 11 a 12), jeví-li se to nezbytným k zamezení hrozícího zpustnutí nebo k nápravě nedospělého.

(3) Dopustí-li se nedospělý starší než dvánáct let činu, na který zákon stanoví trest smrti nebo doživotní ztráty svobody, nařídí poručenský soud jeho ochrannou výchovu ve výchovně neb umístění v léčebném ústavě.

(4) Kromě toho může poručenský soud udělit napomenutí osobám, kterým náleží pečovat o nedospělého.

(5) Jsou-li tu podmínky uvedené pro jednotlivá opatření podle odstavce (2) a (4), může poručenský soud naříditi takové opatření také, přesvědčí-li se z jakéhokoliv podnětu, že je toho zapotřebí na prospěch ohroženého nedospělého.

Mladiství.

§ 2.

(1) Osoby, které v době spáchaného činu dovršily čtrnáctý, ale nedokonalý osmnáctý roku svého věku (mladiství), jsou, ačli tento zákon nestanoví odchylek, trestné podle zákonů trestních.

(2) Mladistvý není však trestný také, nemohl-li pro značnou zaostalost v době činu rozpoznati jeho bezprávnost nebo říditi své jednání podle správného rozpoznání.

Trestné činy mladistvých.

§ 3.

(1) Trestný čin spáchaný ve věku mladistvém nazývá se proviněním.

(2) Závisí-li příslušnost soudní neb užiti jiných ustanovení zákonných na rozlišení zločinů, přečinů a přestupků, rozhoduje označení činu v zákonech trestních.

Výrok zprošťující.

§ 4.

(1) Byl-li mladistvý zproštěn a jsou-li tu podmínky některého opatření uvedeného v § 1, odst. (2) a (4), může, a je-li tu podmínka uvedená v § 1, odst. (3), má poručenský soud učiniti takové opatření. Totéž

platí, bylo-li trestní řízení zastaveno aneb od stíhání upuštěno, anebo přesvědčí-li se soud z jakéhokoliv podnětu, že je takového opatření zapotřebí na prospěch ohroženého mladistvého.

(2) Jeví-li se naléhavá potřeba takového opatření, má je zatímne učiniti sám soud trestní, zejména i soudce konající vyhledávání, a to i tehdy, když pokračuje v trestním řízení proti mladistvému.

V ý r o k o d s u z u j í c í.

§ 5.

(1) Uzná-li soud mladistvého vinným, může: upustiti od potrestání, odsouditi ho k trestu podmíněně, odsouditi ho k trestu nepodmíněně.

(2) Ve všech těchto případech může soud naříditi ochranný dozor neb ochrannou výchovu podle ustanovení tohoto zákona (§ 11 a 12).

(3) Z uvedených možností zvolí soud v mezích dalších ustanovení tu, kterou uzná nejúčelnější pro mravní vývoj mladistvého. Při tom uváží zejména povahu činu, okolnosti, za kterých byl spáchán, pohnutky, které mladistvého k činu vedly, dále poměry, ve kterých vyrostl a byl vychován, posavadní způsob jeho života, jeho povahu i věk i stupeň jeho rozumové vyspělosti a mravní zkaženosti.

(4) Kromě toho může soud usnesením udělit napomenutí osobám, kterým náleží pečovat o mladistvého.

U p u š t ě n í o d p o t r e s t á n í.

§ 6.

(1) Soud odsuzující mladistvého může upustiti od uložení trestu:

jde-li o čin menšího významu, jehož se mladistvý dopustil z nerozvážnosti nebo vlivem jiné osoby nebo sveden byv příležitostí nebo hospodářskou tísní,

dopustil-li se činu z omluvitelné neznalosti právních předpisů,

měl-li by mu soud uložit toliko nepatrný trest na penězích nebo na svobodě.

(2) Upustí-li soud od uložení trestu, může zůstaviti potrestání mladistvého rodině nebo škole nebo dáti mu důtku.

(3) Výrok uvedený v odstavci (1) a (2) má účinky prominutí trestu; od propadnutí věci

upustí soud jedině, nebrání-li tomu zřetel veřejné nebo důležité zřetele soukromé.

(4) Takové odsouzení se nezapisuje do rejstříku trestů.

P o d m í n ě n ě o d s o u z e n í.

§ 7.

O podmíněném odsouzení platí ustanovení zákona o podmíněném odsouzení a o podmíněném propuštění ze dne 17. října 1919, č. 562 Sb. z. a n., s těmito úchyly:

1. Podmíněné odsouzení lze vysloviti, i když byl uložen trest delší než jeden rok, ne však delší než tři roky.

2. Podmíněné odsouzení lze vysloviti usnesením dodatečně, a to i když výkon trestu se již započal, zjistí-li se okolnosti je odůvodňující, které tu nebyly nebo nebyly soudu známy v době, kdy rozhodoval.

3. Předcházející, i opětovné potrestání není na překážku.

4. Nebyla-li zároveň nařízena ochranná výchova, musí býti dán mladistvý pod ochranný dozor; od tohoto opatření lze upustiti, jde-li o čin nepatrného významu a je-li o náležitý dozor jinak postaráno.

5. Je-li přes to, že se mladistvý neosvědčil (§ 6, čís. 2 až 4 zákona č. 562/1919 Sb. z. a n.), důvodná naděje na jeho polepšení hledíc na výjimečné okolnosti, zejména na to, že o jeho řádnou výchovu je postaráno, může soud vysloviti, že podmíněný odklad výkonu trestu zůstává v platnosti; při tom může prodloužiti lhůtu zkušebnou, ne však více než o dvě léta, a může také naříditi ochranný dozor neb ochrannou výchovu, ačli se tak již nestalo.

T r e s t z a v ř e n í.

§ 8.

(1) Na místo trestu smrti nebo trestu na svobodě stanoveného trestními zákony uloží se mladistvému trest zavření bez jakéhokoliv zostření.

(2) Závisí-li užití některých zákonných ustanovení na druhu trestu na svobodě, rozhoduje drah trestu, který na čin stanoví zákony trestní.

(3) Hořejší a dolejší hranice sazby dočasných trestů na svobodě, stanovené trestními zákony, se snižují na polovici; hořejší hranice snížené sazby však nesmí činiti více než pět let a dolejší ne více než jeden rok.

(4) Stanoví-li trestní zákony na trestný čin trest smrti nebo doživotní ztráty svobody, uloží se trest zavření mezi jedním až deseti lety, a byl-li vinník v době trestného činu starší než šestnáct let, mezi dvěma až patnácti lety. Snížení trestu pod uvedené dolejší hranice je nepřípustné.

Trest peněžitý.

§ 9.

(1) Hořejší hranice trestu peněžitého, stanovené trestními zákony, se snižují na polovici; dolejší hranice neplatí.

(2) K zaplacení peněžitého trestu může být povolena lhůta nejvýše jednoho roku od právní moci rozsudku. Také lze povolit jeho splácení po částkách tak, aby byl zaplacen do téže doby.

(3) Uložiti náhradní trest na svobodě pro případ nedobytnosti peněžitého trestu nelze.

(4) Ukáže-li se peněžitý trest nedobytným, nařídí soud usnesením některé z opatření uvedených v § 6, odst. (2), nebo nařídí, aby mladistvý byl střežen a přiměřeně zaměstnán nepřetržitě po dobu tří až šesti hodin mezi devátou a patnáctou hodinou v příhodné místnosti, nikoliv však ve věznici.

Vedlejší tresty a následky odsouzení.

§ 10.

(1) Následky odsouzení stanovené trestními nebo jinými zákony nenastávají při odsouzení za čin spáchaný ve věku mladistvém. Rovněž nemohou být vysloveny přípustnost policejního dohledu, přípustnost dodání do nucené pracovní kolonie nebo do donucovací pracovny, ztráta úřadu a újmy na právech občanských. Uveřejnění rozsudku přípustné podle zákonů trestních může být nařízeno jen tehdy, má-li jím být poskytnuto zadostučinění osobě soukromé.

(2) Soud může vysloviti vypovědění nebo vyhoštění z celé republiky pouze proti cizinci, je-li přípustné podle zákonů trestních; při tom má soud přihlídnouti též k rodinným poměrům odsouzeného a dbáti toho, aby tímto opatřením nebyl mladistvý vydán nebezpečí zpustnutí.

Ochranný dozor.

§ 11.

(1) Uzná-li soud, že prospěch mladistvého vyžaduje, aby se dohlíželo na jeho řádnou výchovu v jeho vlastní rodině nebo v rodině, v níž

žije, dá ho pod ochranný dozor. Při tom může mu uložit omezení, pokud jde o způsob života.

(2) Politické, národní, sociální nebo náboženské smýšlení mladistvého, jeho rodiny nebo rodiny, v níž žije, anebo způsob výchovy mladistvého po této stránce nemůže být důvodem, aby se nařídil ochranný dozor.

(3) Ochranný dozor potrvá, pokud toho vyžaduje jeho účel, nejdéle však do dokonání dvacátého prvního roku věku. Nepostačuje-li, může být změněn v ochrannou výchovu.

(4) O výkonu ochranného dozoru platí ustanovení zákona o ochranné výchově, leč by zákon o trestním soudnictví nad mládeží stanovil jinak.

Ochranná výchova.

§ 12.

(1) Nelze-li nedostatek řádné výchovy odstraniti ve vlastní rodině mladistvého nebo v rodině, v níž žije, nařídí soud ochrannou výchovu mladistvého. Ustanovení § 11, odst. (2), platí také o ochranné výchově.

(2) Ochranná výchova vykonává se v rodině, která je k tomu způsobilá a ochotná, nebo ve výchovně a potrvá, pokud toho vyžaduje její účel, nejdéle však do dokonání dvacátého prvního roku věku.

(3) Není-li možné ochrannou výchovu ihned vykonati, zavede soud zatím ochranný dozor.

(4) Ochranná výchova může být kdykoliv změněna v ochranný dozor a naopak nebo výchova rodinná ve výchovu ústavní a naopak.

(5) O výkonu ochranné výchovy platí ustanovení zákona o ochranné výchově, leč by zákon o trestním soudnictví nad mládeží stanovil jinak.

Výkon trestu zavření.

§ 13.

(1) Trest zavření do šesti měsíců se vykonává v soudních věznicích určených k tomu ministrem spravedlnosti. Má-li po takovém trestu následovati ochranná výchova ve výchovně nebo má-li se takový trest vykonati na osobě, která byla dána do výchovny, budiž trest podle možnosti vykonán ve výchovně. Ministr spravedlnosti může vůbec povolit, aby trest zavření do šesti měsíců byl vykonáván v některé výchovně.

(2) Ministr spravedlnosti určí věznice kraj-
ských soudů, ve kterých mají být v samostat-

ných odděleních soustředění mladistvů, jichž trest převyšuje šest týdnů, i když byli odsouzeni jinými soudy.

(3) Trest zavření delší než šest měsíců se vykonává v polepšovně. Vězňové jsou tu rozděleni ve tři třídy kázeňské. Postup do vyšší třídy může být upraven podle systému známkového. Za polepšovnu může ministr spravedlnosti určit také samostatné oddělení některé trestnice.

(4) Ministr spravedlnosti může nařídit, aby také tresty zavření delší než tři měsíce byly vykonávány v polepšovně, pokud to je hledíc na poměry možné a účelné.

(5) Je-li podle předcházejících ustanovení místo výkonu trestu závislé na jeho délce, rozhoduje délka trestu, který má být skutečně ještě vykonán po odečtení vazby započtené do trestu.

(6) Ustanovení daná v § 15 až 18, § 20, odst. (2) až (5), § 21 až 23 a § 59 pro polepšovny platí přiměřeně také pro samostatná oddělení soudních věznic uvedená v odstavci (2).

§ 14.

(1) Při výkonu trestu zavření je dbáti toho, aby vězňové byli zaměstnáni užitečně hledíc na jejich budoucí povolání a aby bylo pečováno o jejich výchovu tělesnou i duševní.

(2) Vykonává-li se trest zavření v samostatném oddělení trestnice určeném za polepšovnu nebo v samostatném oddělení soudní věznice, budiž znemožněn styk mladistvých s trestanci a vyšetřovanci, kteří nejsou umístěni v tomto oddělení. Také v ostatních soudních věznicích budiž dbáno toho, aby byl znemožněn styk mladistvých, na nichž se vykonává trest zavření, s vězni a vyšetřovanci staršími než osmnáct let.

(3) Vyžaduje-li toho prospěch vězně samého nebo spoluvězňů, může být trest zavření výjimkou vykonán částečně neb úplně v samovazbě, souhlasí-li ústavní lékař.

Představený a zaměstnanci polepšovny.

§ 15.

(1) Představenými i úředníky a jinými zaměstnanci v polepšovnach buďtež ustanovováni jen ti, kdož se zvláště hodí pro tento úřad svými vlastnostmi, svou povahou a odborným vzděláním.

(2) O odborný výcvik úředníků a ostatních

zaměstnanců budiž pečováno účelně zařízenými kursy.

(3) Mezi zaměstnanci ústavu má být zkušený pedagog a lékař, podle možnosti se vzděláním psychiatrickým.

Dozor na výkon trestu.

§ 16.

(1) Na výkon trestu zavření ve výchovně dohlíží komisař, na výkon trestu zavření v polepšovně dohlíží komisař a dozorčí rada.

(2) Dozorčí rada skládá se z komisaře jako předsedy, člena státního zastupitelství a dvou přísedících.

(3) Komisaře i ostatní členy dozorčí rady, jakož i jejich náhradníky jmenuje na dobu čtyř let ministr spravedlnosti, když byl o jmenování přísedících vyslechl příslušné ústřední organizace pro péči o mládež.

(4) Komisařem může být ustanoven jen soudce.

(5) Každý přísedící vykoná před nastoupením svého úřadu do rukou presidenta krajského soudu, v jehož obvodě polepšovna leží, slib těmito slovy: „Slibuji, že se budu při svém rozhodování řídit jen zákonem, že budu hlasovati podle svého nejlepšího vědomí a svědomí a že zachovám přísnou mlčenlivost o obsahu jednání dozorčí rady.“

(6) Jinak platí ustanovení § 33 a 34 o přísedících senátu mládeže také o přísedících dozorčí rady. Rozhodnutí, která jsou tam vyhrazena radní komoře (žalobnímu senátu), přísluší činiti radní komoře (žalobnímu senátu) krajského soudu, v jehož obvodě polepšovna leží.

§ 17.

(1) Úkolem dozorčí rady je kromě jiných úkonů, uložených jí tímto zákonem, pomáhati radou při správě a zdokonalování ústavu a upozorňovati ministerstvo spravedlnosti na získané zkušenosti.

(2) Dozorčí rada se usnáší nadpoloviční většinou hlasů všech svých členů. Nejprve hlasují přísedící, a to věkem mladší před starším, a po nich člen státního zastupitelství. Předseda hlasuje naposled. Jinak platí o hlasování dozorčí rady přiměřeně ustanovení trestního řádu o hlasování soudu.

(3) Dozorčí rada může přibrati k svému sedění představeného a kteréhokoli jiného zaměstnance polepšovny neb ústavního lékaře, aby se zúčastnil sedění s hlasem poradním.

Tresty kárné.

§ 18.

(1) Poruší-li vězeň, na němž se vykonává trest zavření, kázeň a nestačí-li ani napomenutí ani výstraha před spoluvězni, lze odníti mu povolené výhody nejdéle na čtrnáct dnů, odkázati jej do samovazby nejdéle na tři dny a podle okolností zostriti ji po dobu jednoho dne postem a tvrdým lůžkem.

(2) Má-li představený polepšovny za to, že k nápravě vězně nebo k zabezpečení kázně je třeba přísnějšího potrestání nebo dopustí-li se vězeň činu trestného, předloží představený věc dozorcí radě, která může odníti vězni povolené výhody nejdéle na měsíc, odkázati ho do samovazby nejdéle na čtrnáct dnů a podle okolností samovazbu zostriti týdně nejvýše dvakrát postem a dvakrát tvrdým lůžkem ve dny oddělené. Potrestal-li představený vězně sám podle ustanovení odstavce (1), může dozorcí rada trest v uvedených mezích zvýšiti. Dozorcí rada může též vysloviti, že doba ztrávená v samovazbě se do trestu zcela nebo částečně nezapočítává.

(3) Byl-li vinník potrestán podle odstavce (2), nemůže pro týž čin býti stíhán, leč by šlo o čin, který je jinak zločinem nebo přechodem nenáležícím ku příslušnosti okresních soudů. Dojde-li k odsouzení pro takový čin, započítá se odsouzenému do trestu doba ztrávená v samovazbě, pokud mu nebyla započítána do trestu zavření.

(4) Odkázání do samovazby a zostrění postem staniž se jen se souhlasem ústavního lékaře.

(5) Byl-li vězeň odkázán do samovazby, nemůže před vykonáním tohoto kárného trestu býti propuštěn.

Podmíněné propuštění.

§ 19.

O podmíněném propuštění z trestu zavření platí ustanovení zákona č. 562/1919 Sb. z. a n. s těmito úchytkami:

1. O podmíněném propuštění jakož i o jeho odvolání rozhoduje dozorcí rada.

2. Podmíněné propuštění je přípustné jen při trestech, které i po odečtení vazby započtené do trestu převyšují dobu šesti měsíců.

3. Vězeň může býti podmíněně propuštěn jen z nejvyšší kázeňské třídy, když v ní ztrávil nepřetržitě aspoň čtvrtinu trestu a si odbyl

aspoň polovinu trestu, nejméně však šest měsíců.

4. Zkušební doba rovná se zbytku trestu, nesmí však činiti méně než rok.

5. Nezavede-li se ochranná výchova, musí býti mladistvý dán pod ochranný dozor.

6. Nedokonal-li podmíněně propuštěný v době, kdy se neosvědčil (§ 14 zákona č. 562/19 Sb. z. a n.), osmnáctého roku svého věku, může dozorcí rada, hledíc na výjimečné okolnosti případu, vysloviti, že podmíněné propuštění zůstává v platnosti; při tom může prodloužiti zkušební dobu podle svého uvážení, ne však o více než dvě léta.

7. Opětne podmíněné propuštění z téhož trestu není vyloučeno; podmínky uvedené pod č. 2. a 3. posuzují se podle zbytku trestu, který má býti vykonán.

8. Byla-li žádost za podmíněné propuštění zamítnuta, nemůže býti znovu podána dříve než za šest měsíců od té doby, kdy byla pravoplatně zamítnuta, leč by dozorcí rada ve svém zamítavém rozhodnutí určila lhůtu kratší.

V ý k o n t r e s t u z a v ř e n í n a o s o b á c h s t a r š í c h n e ž o s m n á c t l e t .

§ 20.

(1) V polepšovně lze vykonati trest zavření toliko do dokonaného dvacátého prvního roku věku odsouzeného. K výkonu po dokonaném dvacátém prvním roku může svoliti dozorcí rada jediné, má-li býti vykonán již jen krátký zbytek trestu a není-li se obávati zhoubného působení na spoluvězně.

(2) Působí-li vězeň v polepšovně na spoluvězně tak zhoubně, že by jeho vlivem byl ohrožen jejich mravní vývoj, může se dozorcí rada usnésti, že trest zavření nemá býti na něm nadále vykonáván v tomto ústavě. Toto ustanovení platí také o věznicích, kteří nepřekročili osmnáct let.

(3) Má-li býti podle předchozích ustanovení zbytek trestu zavření vykonán jinde než v polepšovně, ustanoví ministr spravedlnosti, ve kterém trestním ústavě se tak má státi.

(4) Rovněž rozhodne ministr spravedlnosti, zda trest zavření má býti vykonán v polepšovně či v jiném ústavě, nenastoupil-li jej odsouzený před dokonaným devatenáctým rokem svého věku.

(5) Má-li býti v případech uvedených v odstavci (3) a (4) trest vykonán jinde než v polepšovně, řídí se výkon trestu předpisy platnými pro ústav, v němž trest má býti vyko-

nán, a vykonává-li se v něm trest vězení, předpisy danými pro výkon trestu tuhého vězení. O podmíněném propuštění rozhoduje v těchto případech komise pro podmíněné propuštění z trestu, řídící se ustanoveními zákona č. 562/1919 Sb. z. a n.

Věznové úchylní.

§ 21.

(1) Věznové, kteří pro duševní nebo tělesné vady nemohou býti podrobeni kázní zavedené v polepšovně, buďtež, je-li toho třeba, od ostatních oddělení a výkon trestu budiž přizpůsoben jejich stavu.

(2) Odbyl-li si takový vězeň aspoň šest měsíců trestu a uzná-li dozorcí rada, vyžádajíc si dříve posudek pedagogický i lékařský, že pro vadu vězně nelze očekávat dalších výsledků výchovných, že však také není svěmu okolí nebezpečný, může jej podmíněně propustiti, třeba tu nebyly ostatní podmínky pro to předepsané.

(3) Nečiní-li v případě uvedeném v odstavci (2) doba odbytého trestu aspoň jeho polovinu, je k podmíněnému propuštění potřebí jednomyslného usnesení dozorcí rady.

(4) Podmíněné propuštění budiž odvoláno také, ukáže-li se ve zkušební době, že propuštěný je svěmu okolí nebezpečný.

Péče o propuštěné.

§ 22.

(1) Představený polepšovny učiní před každým propuštěním vězně v dohodě s dozorcí radou nebo s jejím členem k tomu určeným a po slyšení zákonného zástupce vězně včas vhodné kroky, aby propuštěný byl na svobodě řádně umístěn. Při tom má užiti podle možnosti pomoci některého sdružení nebo zařízení pro ochrannou péči o mládež.

(2) Nelze-li naprosto učiniti takové aniž jiné vhodné opatření včas a hrozí-li vážné nebezpečí, že by bez něho vězeň znova se octnul na scestí, může jej představený polepšovny v dohodě s dozorcí radou nebo s jejím členem k tomu určeným ponechat v ústavě po zcela krátkou dobu, nejdéle po čtrnáct dnů, je-li pravděpodobné, že se do této doby zlepši naděje na jeho opatření.

Dodatné rozhodování o ochranných opatřeních.

§ 23.

(1) Před každým propuštěním vězně z po-

lepšovny rozhodne dozorcí rada podle výsledku výkonu trestu, má-li býti vězeň po propuštění dán pod ochranný dozor nebo do ochranné výchovy (§ 11 a 12).

(2) Před rozhodnutím budiž vyslechnut vězeň a jeho zákonný zástupce. Nebylo-li by možné vyslechnouti včas zákonného zástupce, budiž zřízen a vyslechnut obhájce (§ 44, odst. 3). To stane-li se také, uzná-li to dozorcí rada účelným pro úspěšné hájení vězně.

§ 24.

(1) Nedošlo-li k výkonu ochranné výchovy do šesti měsíců od té doby, kdy byla pravoplatně nařízena, budiž o tom, zda se má vykonati, znova rozhodnuto podle ustanovení odstavce (2) až (6).

(2) Výkon ochranné výchovy budiž podmíněně odložen, není-li ho potřebí, hledíc na veškeré okolnosti případu, zejména na délku vykonaného trestu a na chování odsouzeného. Stane-li se tak, budiž určena zkušební doba ne kratší než jeden rok a ne delší než tři leta a budiž nařízen ochranný dozor.

(3) Od výkonu ochranné výchovy budiž upuštěno, nelze-li hledíc na věk vinníka a ostatní jeho poměry se nadíti, že její výkon do dvacátého prvního roku jeho věku bude míti výsledek.

(4) Činiti rozhodnutí uvedená v odstavci (1) až (3) přísluší soudu, který ochrannou výchovu nařídil; vykonával-li se však na vinníku trest v polepšovně, přísluší rozhodnouti její dozorcí radě. Podle toho přísluší také soudu nebo dozorcí radě rozhodovati o tom, zdali se osvědčil vinník, jehož ochranná výchova byla podmíněně odložena.

(5) Soud, který nařídil ochrannou výchovu, může v případě uvedeném v odstavci (2) od výkonu ochranné výchovy také vůbec upustiti; vykonával-li se však na vinníku trest v polepšovně, budiž dříve slyšena její dozorcí rada.

(6) Má-li učiniti rozhodnutí uvedené v odstavci (1) až (5) soud, vyslechně odsouzeného, jeho zákonného zástupce, veřejného žalobce, obhájce a zástupce pomocného zařízení (§ 45). Přísluší-li rozhodovati dozorcí radě, platí ustanovení § 23, odst. (2), i tu.

Jak sluší posuzovati vinníka po dokonaném osmnáctém roce za čin dříve spáchaný.

§ 25.

(1) Dokonal-li vinník před zavedením trestního řízení nebo za jeho trvání osmnáctý rok

svého věku, platí ustanovení této hlavy s úchytkami uvedenými v odstavci (2) až (5).

(2) Ochranou výchovu nařídí soud, jen lze-li hledět na věk vinníka a ostatní jeho poměry se nadíti, že výkon ochranné výchovy do dokonání dvacátého prvního roku bude mít výsledek. Nenařídí-li soud ochrannou výchovu a jsou-li tu zákonné podmínky pro výrok o zadržení v nucené pracovní kolonii nebo v donucovací pracovně, může soud učinit takový výrok.

(3) Trest zavření uloží soud, jen když jde o osobu mravně nezkaženou a když je možné vykonati uložený trest neb aspoň značnější jeho část do dokonání dvacátého prvního roku věku. Jinak uloží soud trest podle zákonů trestních; jeho délka řídí se však ustanovením § 8.

(4) Ustanovení § 6, odst. (1) a (2), a § 9, odst. (3) a (4), lze užiti jen, když vinník v době vynesení rozsudku nedosáhl ještě devatenáctého roku věku.

(5) Soud odsuzující vinníka pro trestný čin spáchaný před dokonáním osmnáctým rokem a zároveň pro sbíhající se s ním trestný čin spáchaný později, užije ustanovení této hlavy, i pokud jde o trestný čin posléze uvedený, náleží-li tento čin k příslušnosti okresního soudu a je-li trestný jen trestem peněžitým nebo trestem na svobodě, který není delší než trest stanovený zákonem na čin spáchaný před dokonáním osmnáctým rokem (§ 8). Jinak platí jak o trestném činu spáchaném před dokonáním osmnáctým rokem, tak o trestném činu, který byl spáchán později, ustanovení trestních zákonů; důvod vylučující trestnost podle § 2, odst. (2), a meze trestní sazby podle § 8 a 9 platí však pro čin spáchaný před dokonáním osmnáctým rokem i v tomto případě.

Promlčení trestního stíhání.

§ 26.

Není-li podle trestních zákonů doba, jejíž uplynutí se vyžaduje k promlčení trestního stíhání, kratší, činí u trestných činů spáchaných osobami mladistvými pět let, a jde-li o trestný čin, na který stanoví trestní zákony trest smrti nebo doživotní ztráty svobody, deset let.

Promlčení výkonu trestu.

§ 27.

(1) Promlčení vylučuje výkon trestu:

1. zní-li rozsudek na trest zavření delší než pět let, po uplynutí deseti let,

2. zní-li rozsudek na trest zavření pěti let nebo kratší nebo na jiný trest, po uplynutí pěti let, a byl-li takový trest uložen za čin, který je podle zákonů trestních přestupkem, po uplynutí dvou let.

(2) Trest peněžitý uložený vedle trestu zavření promlčuje se spolu s trestem hlavním.

(3) Promlčení výkonu trestu se počíná dnem, kdy rozsudek nabyt právní moci.

(4) Do doby uvedené v odstavci (1) se nevčítá:

1. doba, na kterou výkon trestu byl odložen, a to, byl-li vinník odsouzen podmíněně, až do právní moci rozhodnutí, kterým výkon trestu byl nařízen;

2. doba, na kterou bylo povoleno splácetí peněžitý trest po částkách, pokud toto povolení nebylo pravoplatně odvoláno;

3. doba, po kterou po právní moci rozsudku trest nemůže býti vykonán z některého zákonného důvodu nebo proto, že odsouzený se zdržuje v cizině, jakož i doba, po kterou je vykonáván jiný trest na svobodě neb ochranná výchova v ústavě.

(5) Promlčení výkonu trestu se přerušuje jakýmkoliv opatřením soudu nebo příslušného úřadu, směřujícím k výkonu trestu a namířeným proti osobě odsouzeného, zejména pak tím, že odsouzený byl k tomu konci zatčen nebo vzat do vazby. Nové promlčení se počíná dnem takového opatření, a byl-li odsouzený zatčen nebo vzat do vazby, dnem, kdy výkon trestu nebo vazby byl přerušen. Byl-li odsouzený propuštěn podmíněně, počíná se nové promlčení teprve, když nabylo právní moci rozhodnutí, kterým propuštění bylo odvoláno.

HLAVA DRUHÁ.

O trestním řízení proti mladistvým.

O b e c n é u s t a n o v e n í.

§ 28.

(1) Trestní řízení pro trestné činy spáchané osobami mladistvými řídí se podle ustanovení trestního řádu, pokud tento zákon nestanoví odchylek.

(2) Sbíhá-li se s trestným činem spáchaným před dokonáním osmnáctým rokem trestný čin spáchaný později, platí tyto odchylky toliko, když později spáchaný trestný čin je přestupek nebo přečin náležející k příslušnosti okresního soudu.

(3) Nedošlo-li k zahájení trestního řízení

před dokonáním devatenáctým rokem, platí ustanovení trestního řádu.

Příslušnost.

§ 29.

(1) Příslušnost porotního a kmetského soudu je zpravidla (§ 41) vyloučena; na místo nich nastupuje senát mládeže (§ 30).

(2) Konati trestní řízení přísluší soudu, v jehož obvodě obviněný měl v době činu svůj stálý pobyt, a neměl-li v době činu na území republiky stálého pobytu, soudu, v jehož obvodě se zdržuje. Náleželo-li by podle tohoto ustanovení konati trestní řízení několika soudům stejného oboru působnosti, je z nich příslušný ten, který učinil první opatření ve věci.

(3) Vyžaduje-li toho prospěch mladistvého neb účelnější provedení trestního řízení, může soud podle odstavce (2) příslušný věc postoupiti soudu, v jehož obvodě je příslušný soud poručenský, nebo soudu, v jehož obvodě má svůj stálý pobyt zákonný zástupce obviněného, nebo soudu místa spáchaného činu. O postoupení rozhodne vždy senát mládeže (§ 30), a je-li třeba neodkladného rozhodnutí, radní komora (žalobní senát).

(4) Soud, jemuž byla věc podle ustanovení odstavce (3) postoupena, stává se tím místně příslušným.

Senát mládeže, soudce mládeže a žalobce mládeže.

§ 30.

(1) V trestním řízení pro trestné činy spáchané osobami mladistvými rozhoduje u krajského soudu senát mládeže.

(2) Senátu mládeže přísluší rozhodovati také ve věcech přikázaných jinak odvolacímu senátu, a není-li třeba neodkladného rozhodnutí, také ve věcech přikázaných jinak radní komoře (žalobnímu senátu).

(3) V senátě mládeže zasedají dva soudcové z povolání (soudcové mládeže), z nichž jeden předsedá, a jeden přísedící. Ve věcech, které by jinak náležely ku příslušnosti porotního soudu, koná se hlavní přelíčení před senátem mládeže, v němž zasedají dva soudcové mládeže a dva přísedící.

(4) Přísedící hlasují před soudci z povolání, a to věkem mladší napřed. Přísedící nemůže býti zpravodajem.

(5) O vyloučení a zamítání přísedících platí též ustanovení jako o vyloučení a zamítání soudců ve věcech trestních.

(6) Přípravné řízení koná soudce mládeže; on poskytuje také právní pomoc v trestních věcech proti mladistvým. Soudce mládeže, který konal vyhledávání, je vyloučen z účasti na hlavním přelíčení toliko, když obviněný odporoval jeho účasti nejpozději po začátku hlavního přelíčení.

§ 31.

(1) Předsedu a členy senátu mládeže i jejich náhradníky ustanovuje ministr spravedlnosti, přihlížeje, pokud jde o přísedící, k návrhům příslušných ústředních organizací pro péči o mládež. Přísedící se ustanovují na dobu čtyř let; po uplynutí této doby mohou býti znovu ustanoveni. Soudcové mládeže nemají býti bez naléhavé potřeby měněni.

(2) Vrchní prokurátor ustanovuje také zvláštního státního zástupce pro trestné činy spáchané osobami mladistvými (žalobce mládeže) řídě se ustanovením § 33, odst. (1).

Soudce mládeže u okresního soudu.

§ 32.

(1) U okresních soudů, při kterých působí několik soudců, náleží trestní řízení pro trestné činy spáchané osobami mladistvými jednomu z nich jako soudci mládeže.

(2) Soudci mládeže u okresního soudu v sídle krajského soudu přísluší též konati trestní řízení pro takové trestné činy osob mladistvých, které náležejí k výlučné příslušnosti tohoto okresního soudu.

(3) Soudce mládeže nemá bez naléhavé potřeby býti měněn. Vykonává-li okresní soud také pravomoc ve věcech poručenských, má úkol soudce mládeže a soudce poručenského býti zpravidla spojen v jedné osobě.

(4) V trestních věcech mladistvých vydává okresní soud rozhodnutí a činí opatření jako soud mládeže.

Soudcové mládeže a přísedící.

§ 33.

(1) Soudci mládeže bud'tež ustanovováni ti, kdož svými vlastnostmi a svou povahou se pro tento úřad zvláště hodí. Při jejich ustanovování budiž přihlédnuto také k jejich vzdělání odbornému, zejména pedagogickému, a k jejich dosavadní činnosti.

(2) Ustanovení odstavce (1) platí také o přísedících, kteří musí býti kromě toho způ-

sobilí k úřadu porotce a znalí sociální péče o mládež. Osoby, které nemají býti povolány k úřadu porotce, nemají býti ustanovovány přísedícími; to neplatí o profesorech středních škol a učitelích.

(3) Přijmouti a zastávat úřad přísedícího je občanskou povinností. Osoby, které jsou oprávněny odmítnouti úřad porotce, mohou odmítnouti i úřad přísedícího. Profesori středních škol a učitelé nemohou z důvodu tohoto svého povolání odmítnouti úřad přísedícího.

(4) Vyjde-li později najevo, že přísedícím byla ustanovena osoba podle zákona nezpůsobilá nebo taková, která neměla býti k úřadu tomu ustanovena, nebo nastanou-li později okolnosti, které činí přísedícího k jeho úřadu nezpůsobilým nebo pro které by neměl býti k němu ustanoven, zproští jej ministr spravedlnosti úřadu. To platí i tehdy, když úřad přísedícího bude odmítnut nebo přísedící se ho zřekne z důvodů, pro které tento úřad může býti odmítnut, nebo z jiných důvodů, které ministr spravedlnosti uzná za závažné.

§ 34.

(1) Každý přísedící vykoná před nastoupením svého úřadu do rukou presidenta soudu slib těmito slovy: „Slibuji, že se budu při svém rozhodování řídit jen zákonem, že budu hlasovati podle svého nejlepšího vědomí a svědomí a že zachovám přísnou mlčenlivost o obsahu neveřejného jednání, porady a hlasování soudu.“

(2) Nedostaví-li se přísedící k zasedání soudu, dostatečně se neomluvě, nebo poruší-li mlčenlivost, může býti potrestán radní komorou (žalobním senátem) bez újmy dalšího trestního stíhání pořádkovou pokutou do 5.000 Kč nebo vězením do osmi dnů. Proti tomuto usnesení může potrestaný podat do osmi dnů stížnost, o které rozhodne vrchní soud, ačli radní komora (žalobní senát) sama trest nepromine.

(3) Poruší-li přísedící hrubě své povinnosti, může jej ministr spravedlnosti úřadu zbaviti.

(4) Náhrada, která přísluší přísedícím, bude ustanovena vládním nařízením.

Soustředění soudnictví nad mládeží.

§ 35.

(1) Vládním nařízením může býti ustanoveno, aby okresní soud vykonával soudní pravomoc v trestních věcech mladistvých také

pro obvody jednoho nebo několika sousedních okresních soudů podřízených témuž krajskému soudu.

(2) U každého krajského soudu a okresního soudu v jeho sídle bud' též zřízena pro trestní věci mladistvých zvláštní oddělení těchto soudů, která mají společné označení: soud mládeže. Soudce mládeže u okresního soudu v sídle krajského soudu může býti, pokud není vyloučen, členem senátu mládeže u krajského soudu a může mu býti svěřen úkol konati vyhledávání.

(3) Obě oddělení uvedená v odstavci (2) bud' též umístěna v téže budově a podle možnosti místně oddělena od ostatních oddělení svých soudů tak, aby mladiství nepřicházeli do styků s provinilci staršími.

Přenesení pravomoci soudu poručenského.

§ 36.

Na okresní soud uvedený v § 35, odst. (1) a (2), mohou podle ustanovení o řízení ve věcech poručenských a opatrovnických býti přeneseny a jimi podle týchž ustanovení býti vykonávány péče

1. o osobu nezletilého, který byl odsouzen pro provinění (§ 3 a 5), leč by šlo o případ nevýznamný pro jeho mravní vývoj;

2. o osobu jeho nezletilého sourozence, kterému hrozí nebezpečí mravní zkázy nebo zpustnutí;

jakož i dozor na tyto osoby.

Podávání zpráv.

§ 37.

(1) O zahájení a výsledku trestního řízení proti mladistvému, o rozhodnutích o ochranných opatřeních (§ 4, odst. 2, § 23, 24 a 49), o uvěznění a propuštění mladistvého a o opatření uvedeném v § 5, odst. (4), má býti zpraven poručenský soud.

(2) Zjistí-li poručenský soud ze zpráv, které ho došly, nebo jinak, že proti témuž mladistvému se vede trestní řízení také u jiného soudu, má o tom zúčastněné soudy ihned zpravit.

(3) O opatřeních a rozhodnutích uvedených v odstavci (1) mají býti zpraveni také otec nebo matka nebo zákonný zástupce obviněného, a to i tehdy, když nejde o opatření nebo rozhodnutí, proti kterým mohou podat opravný prostředek.

(4) Považuje-li to soud za účelné, může uvě-

domiti o výsledku trestního řízení též správu školy, jejíž je mladistvý žákem, s upozorněním, že zpráva je důvěrná, jakož i toho, kdo nad mladistvým bděl, i když nejde o osobu uvedenou v odstavci (3).

(5) Propouští-li se nedospělý nebo mladistvý z vazby nebo z trestu, budiž odevzdán svému zákonnému zástupci neb osobě, která nad ním bděla nebo jest ochotná nad ním bdíti, nebo některému pomocnému zařízení pro soudní péči o mládež (§ 45). Takové zařízení budiž před propuštěním o něm včas zpraveno a to také tehdy, má-li býti propuštěný odevzdán někomu jinému než jemu.

Zjištění poměrů mladistvého.

§ 38.

(1) V trestním řízení buďtež včas a co nejdůkladněji zjištěny všechny osobní, rodinné i majetkové poměry mladistvého, jakož i všechny ostatní okolnosti důležité pro posouzení, jakého opatření má soud užiti (§ 5, odst. 3.). Zejména má soud si vyžádati zprávu soudu poručenského o těchto skutečnostech, jakož i o tom, zdali jsou tomuto soudu známy případy, ve kterých bylo upuštěno od potrestání mladistvého neb od jeho stíhání.

(2) Soud může vyslyšati jako osoby převzdné i jako svědky osoby, jejichž výslech pokládá za žádoucí k zjištění poměrů mladistvého. Osoby, které pro svůj poměr k obviněnému jsou oprávněny odepřítí svědectví, nemohou tak učiniti, jde-li o pouhé zjištění osobních, rodinných a majetkových poměrů mladistvého.

Lékařské ohledání.

§ 39.

Vznikne-li odůvodněná pochybnost o úplném duševním nebo tělesném zdraví mladistvého neb o jeho normálním vývoji, dá jej soud ohledati jedním nebo dvěma lékaři, podle potřeby a možnosti odborníky pro duševní nemoci mládeže.

Vazba.

§ 40.

(1) I když je tu zákonný důvod vazby, lze ji uvaliti jediné tehdy, když je jí nezbytně potřebí a jejího účelu nelze dosáhnouti jinak, zejména některým opatřením uvedeným v § 1, odst. (2).

(2) Ve vazbě budiž mladistvý, nedoporučuje-li se hledíc na jeho tělesný nebo duševní stav učiniti výjimku, oddělen od vyšetřovanců

a vězňů starších než osmnáct let, každým způsobem však od osob, které by mohly mít na něho škodlivý vliv. Budiž postaráno o jeho stálé i účelné zaměstnání.

(3) Vazba může býti vykonávána také ve výchovně nebo v podobném ústavě veřejném nebo soukromém; zmocnění k tomu udílí ministr spravedlnosti.

(4) Tato ustanovení platí také o zatímním zajištění (zadržení).

(5) Předvádění a doprava mladistvých osob děj se podle možnosti způsobem nenápadným.

Spoluobvinění starší než osmnáct let.

§ 41.

(1) Je-li z činu obviněna také osoba starší než osmnáct let, budiž trestní řízení proti osobě mladistvé vyloučeno a konáno odděleně. Má-li však soud příslušný podle ustanovení trestního řádu za to, že jsou tu závažné důvody účelnosti pro konání řízení společného, předloží věc k rozhodnutí nadřízenému soudu, připoje vyjádření soudu mládeže nebo, jde-li o krajský soud, vyjádření senátu mládeže.

(2) Jsou-li závažné důvody účelnosti pro konání řízení společného, může nadřízený soud naříditi, aby se konalo řízení společné, a to podle okolností případu buď před soudem příslušným pro osobu starší než osmnáct let, nebo nejde-li o věc náležející ku příslušnosti porotního soudu, před soudem příslušným pro trestné činy spáchané osobami mladistvými. Rozhodnouti o tom náleží u krajského soudu senátu mládeže.

(3) Koná-li se společné trestní řízení před soudem příslušným pro osobu starší než osmnáct let, budiž, i pokud jde o mladistvého, užito ustanovení trestního řádu s úchytkami uvedenými v § 37 až 40, 42, 44 až 46, 47, odst. (2) až (5), § 49 až 53. Ale naříditi výkon rozsudku a činiti veškerá další rozhodnutí a opatření po prohlášení rozsudku první stolice, náleží, pokud jde o odsouzeného mladistvého, senátu mládeže a jeho předsedovi a u okresního soudu soudci mládeže.

Upuštění od stíhání.

§ 42.

(1) Veřejný žalobce může upustiti od stíhání, je-li čin nepatrného významu a odsouzení neb i samo konání trestního řízení se nejeví účelným.

(2) Stalo-li se tak, nemá poškozený právo ujmouti se stíhání.

(3) Ustanovení § 37, odst. (1) až (3), platí i v tomto případě.

Zjednodušení řízení.

§ 43.

(1) V řízení proti mladistvým není vyšetřování. Za to buď mimo případy nepatrného významu provedeno soudcem vyhledávání. Bezpečnostní úřady a orgány smějí bez svolení soudu učiniti toliko zatímná opatření.

(2) Místo obžalovacího spisu stačí návrh žalobcův, v němž budiž určité uvedeno, čím a proti kterým zákonným ustanovením se mladistvý provinil. Řízení obžalovacího není.

Obhajování.

§ 44.

(1) Kromě případů uvedených v trestním řádě má míti obviněný obhájce vždy při hlavním přelíčení a při ústním líčení o opravném prostředku. Uzná-li to senát mládeže (soudce mládeže) účelným pro úspěšné hájení, může naříditi, aby obhájce byl zřízen již v řízení přípravném; to se má státi vždy, je-li obviněný ve vazbě.

(2) Nemá-li obviněný v případech uvedených v odstavci (1) obhájce, budiž mu zřízen soudem.

(3) Jde-li o čin náležející ku příslušnosti sborového soudu, musí pod zmatečností býti obhájcem osoba způsobilá k obhajování před krajskými soudy. V jiných případech může býti obhájcem také zákonný zástupce nebo, je-li to na prospěch mladistvého, ten, kdo nad ním bdí, nebo některý příslušník jeho rodiny nebo zástupce pomocného zařízení pro soudní péči o mládež (§ 45). Obhájcem nemůže však býti osoba, jež se zúčastnila trestného činu.

(4) Osoby, které mají býti vyslechnuty toliko o poměrech mladistvého, nejsou vyloučeny z obhajování.

Spolupůsobení pomocných zařízení pro soudní péči o mládež.

§ 45.

(1) Působí-li v obvodu soudu okresní péče o mládež nebo jiné pomocné zařízení pro soudní péči o mládež, zvláště byla-li k tomu konci zřízena úřadovna pro péči o mládež (§ 58), užije soud jejich pomoci zejména, když zjišťuje poměry mladistvého (§ 38) nebo když ustanovuje obhájce (§ 44, odst. 2.).

(2) Toto zařízení budiž uvědomeno o zahájení a výsledku trestního řízení proti mladistvému (§ 37) a buďtež mu podány potřebné zprávy o mladistvém a pokud to není na újmu trestního řízení, též o jeho trestném činu.

Příprava hlavního přelíčení.

§ 46.

(1) Proti mladistvému nelze vydati trestní příkaz.

(2) Lhůta stanovená trestním řádem pro přípravu obviněného na hlavní přelíčení nemůže býti pod zmatečností zkrácena ani se svolením obviněného, vyjímajíc že by byl ve vazbě.

(3) Doba hlavního přelíčení buď oznámena zákonnému zástupci, jakož i pomocnému zařízení pro soudní péči o mládež, které při soudě působí.

(4) Soud může zákonnému zástupci nebo tomu, kdo nad mladistvým bdí, i když není obhájcem nebo svědkem, naříditi, aby přišel k hlavnímu přelíčení. Jeví-li se to žádoucím, může soud předvolati také osobu, která vyšetřovala poměry mladistvého. O následcích nedostavení těchto osob platí, co ustanovuje trestní řád o následcích nedostavení svědka; o jejich výsledku pak ustanovení § 38, odst. (2).

Hlavní přelíčení.

§ 47.

(1) Při hlavním přelíčení s mladistvým budiž pečováno o to, aby nepřišel do styku s provinilci staršími než osmnáct let. To platí také o jiných úředních jednáních s mladistvými.

(2) Nebyl-li mladistvý při hlavním přelíčení slyšen, nelze pod zmatečností vynésti rozsudek.

(3) Před senátem mládeže nelze pod zmatečností konati hlavní přelíčení v nepřítomnosti obhájce mladistvého.

(4) Zákonný zástupce a zástupce pomocného zařízení pro soudní péči o mládež má právo vždy býti přítomen při hlavním přelíčení a ujmouti se u něho slova.

(5) Soud může mladistvému rozkázati, aby opustil soudní síň při některých částech hlavního přelíčení, zejména při řeči obhájcové a při výsledku přezvědých osob, svědků a znaleců o osobě mladistvého, lze-li se obávat, že by tato část líčení mohla na něho působiti nepříznivě. Nové okolnosti při tom na jevo vyšlé, které odůvodňují podezření proti obvině-

nému, buďtež mu před ukončením průvodního řízení oznámeny, aby se o nich mohl vyjádřiti.

Vyloučení veřejnosti.

§ 48.

(1) Soud vyloučí se souhlasem obhájce nebo zákonného zástupce veřejnost při hlavním přelíčení, když je to na prospěch obviněného. Ustanovení trestního řádu, podle kterých může býti veřejnost vyloučena také z jiných důvodů, nejsou tím dotčena.

(2) K neveřejnému hlavnímu přelíčení může soud povolit přístup osobě nezúčastněné jediné, je-li to na prospěch mladistvého nebo v zájmu veřejném. Rodičům, pěstounům, poručníkovi, ochrannému dozorcí a funkcionářům institucí pro péči o mládež, jakož i obhájcem z povolání nelze přístup odepřiti.

(3) Tato ustanovení platí také pro ústní líčení o opravném prostředku.

Rozhodnutí o ochranných opatřeních.

§ 49.

(1) O ochranném dozoru (§ 11) a ochranné výchově (§ 12) rozhodne soud usnesením, jež, je-li to možné, připojí hned k rozsudku. Před rozhodnutím vyslechně o tom, nestalo-li se tak již při hlavním přelíčení nebo dříve, obviněného, jeho zákonného zástupce, veřejného žalobce, obhájce a zástupce pomocného zařízení (§ 45).

(2) Toto rozhodnutí náleží soudu první stolice, i když k odsouzení došlo teprve ve stolici vyšší.

(3) Usnesení, kterým byl nařízen ochranný dozor neb ochranná výchova, pozbývá platnosti, byl-li odsouzený mladistvý k opravnému prostředku pravoplatně zproštěn nebo bylo-li trestní řízení zastaveno. Počalo-li se však již s výkonem takového ochranného opatření, zruší se teprve, když poručenský soud pravoplatně rozhodne, že takového opatření není potřeba (§ 4, odst. 1.).

Právo podávat opravné prostředky.

§ 50.

(1) Opravné prostředky mohou podle ustanovení platných pro obviněného podati v jeho prospěch také jeho manžel, rodiče, zákonný zástupce, obhájce, pomocné zařízení uvedené v § 45 a veřejný žalobce; proti vůli obviněného však pouze jeho otec, matka, zákonný

zástupce, obhájce a pomocné zařízení uvedené v § 45.

(2) Rozhodnutí a opatření, proti kterým mohou osoby uvedené v odstavci (1) podati opravný prostředek, buďtež jim doručena; byly-li však při jejich prohlášení přítomny, staniž se tak jen tehdy, když za to žádají.

(3) Lhůta k podání opravného prostředku se posuzuje u veřejného žalobce, zákonného zástupce a obhájce samostatně, u ostatních osob uvedených v odstavci (1) podle lhůty platné pro obviněného.

Stížnost.

§ 51.

(1) Kromě rozhodnutí a opatření, na něž si lze stěžovati podle trestního řádu, je možné stěžovati si také:

1. na rozhodnutí soudu a dozorcí rady o ochranných opatřeních (§ 23, 24 a 49),

2. na rozhodnutí soudu podle § 9, odst. (4),

3. na rozhodnutí dozorcí rady o podmíněném propuštění z trestu a jeho odvolání (§ 19 a 21), vyjímajíc rozhodnutí, k němuž se vyžaduje podle § 21, odst. (3), jednomyslného usnesení dozorcí rady,

4. na rozhodnutí dozorcí rady, že se doba ztrávená v kárné samovazbě nezapočítává do trestu (§ 18, odst. 2).

(2) Proti jiným rozhodnutím dozorcí rady, než která jsou uvedena v odstavci (1), není opravných prostředků.

(3) Osoby oprávněné podávati opravné prostředky ve prospěch obviněného mohou si stěžovati také na to, že některé ochranné opatření nebylo nařízeno nebo že od výkonu ochranné výchovy bylo upuštěno nebo že její výkon byl podmíněně odložen.

§ 52.

(1) V případech uvedených v § 51, odst. (1), č. 1 až 4, má se stížnost podati u soudu neb u dozorcí rady, které vydaly rozhodnutí, a to do osmi dnů od jeho oznámení (§ 50, odst. 2). Stížnost má odkladný účinek, leč by soud nebo dozorcí rada jí takový účinek odepřely, protože odklad výkonu rozhodnutí by byl na škodu mladistvého.

(2) Byla-li stížnost podána z toho důvodu, že nebylo nařízeno vůbec žádné ochranné opatření nebo že od výkonu ochranné výchovy bylo upuštěno nebo že její výkon byl podmíněně odložen, mohou soud první stolice nebo dozorcí rada samy změnit své usnesení. Na jejich nové rozhodnutí lze si opět stěžovati.

(3) O stížnosti proti rozhodnutí dozorcí rady rozhoduje s konečnou platností senát mládeže krajského soudu, v jehož obvodě ústav leží.

(4) Je-li vedle stížnosti proti rozhodnutí o ochranném opatření podán i opravný prostředek proti rozsudku, rozhodne o ní soud příslušný rozhodovati o tomto opravném prostředku.

O d v o l á n í.

§ 53.

(1) Odsuzujícímu rozsudku, kterým bylo od potrestání upuštěno (§ 6), lze odporovati odvoláním ve prospěch obviněného toliko, pokud jde o výrok o vině, v neprospěch obviněného pak kromě toho pouze proto, že soud upustil od potrestání.

(2) Rovněž lze odvoláním odporovati odsuzujícímu rozsudku proto, že soud neupustil od potrestání (§ 6).

HLAVA TŘETÍ.

Ustanovení závěrečná.

Poručenský soud.

§ 54.

(1) Poručenským soudem rozumí se v tomto zákoně příslušný soud poručenský neb opatrovnícký nebo poručenský úřad.

(2) Je-li poručenský soud (úřad) v cizině a nelze-li vyčkati jeho rozhodnutí, náleží, nestanoví-li mezinárodní smlouvy něco jiného, zatímne činiti ona opatření, ke kterým je podle ustanovení tohoto zákona povolán soud poručenský, onomu tuzemskému soudu (úřadu), který je příslušný zříditi nedospělému nebo mladistvému, o něhož jde, poručníka neb opatrovníka.

Povinné oznámení.

§ 55.

(1) Sezná-li některý soud nebo správní úřad jakýmkoliv způsobem, že jest potřebí nějakého opatření poručenského soudu na prospěch osoby mladší než osmnáct let, má to ihned oznámiti tomuto soudu a podle možnosti i osobám uvedeným v § 37, odst. (3).

(2) Jeví-li se naléhavá potřeba takového opatření, má je soud nebo správní úřad učiniti podle možnosti zatímne sám a zpravit o tom soud poručenský.

Věcná příslušnost.

§ 56.

(1) Ustanovení zákona ze dne 19. března 1923, č. 51 Sb. z. a n., o státním soudě, ne-

jsou tímto zákonem dotčena. V řízení ve věcech náležejících k jeho příslušnosti budiž však užito, pokud jde o mladistvého, ustanovení § 37 až 39, 40, odst. (2) až (5), § 45 a 47, odst. (5), tohoto zákona. Rozhodnouti o ochranných opatřeních (§ 49), naříditi výkon rozsudku a činiti veškerá další rozhodnutí a opatření, která po právní moci rozsudku náležejí krajskému soudu v sídle státního soudu, přísluší senátu mládeže tohoto krajského soudu a jeho předsedovi.

(2) K příslušnosti okresních soudů náležejí též

přestupky podle § 64 přest. zák. čl. XL/1879,

přestupky podle § 66 až 68 a 70 přest. zák. čl. XL/1879 a podle § 1 zák. čl. XXI/1913 o veřejně nebezpečných zahálečích, byly-li spáchány osobami mladistvými,

přestupky podle § 66 přest. zák. čl. XL/1879, byly-li spáchány na osobách mladších než osmnáct let.

Výslech osob nedospělých a mladistvých.

§ 57.

K výslechu osoby nedospělé nebo mladistvé může soud přibrati jejího otce nebo matku nebo jinou způsobilou osobu, dá-li se očekávat, že se tím výslech usnadní, nebo jde-li o výslech svědecký, že to přispěje ke zjištění pravdy.

Pomocná zařízení pro soudní péči o mládež.

§ 58.

(1) Ministerstvům spravedlnosti a sociální péče náleží se přičiniti o to, aby při soudech mládeže (§ 35, odst. 2) působila vždy, při ostatních soudech podle potřeby pomocná zařízení pro soudní péči o mládež (úřadovny pro péči o mládež).

(2) Zástupcové a orgány pomocných zařízení pro soudní péči o mládež požívají, pokud vykonávají úkony, k nimž byli soudem povoláni, stejné ochrany jako orgány veřejné (§ 68 tr. z., § 5 zák. čl. XL/1914).

Řemeslná výuka v polepšovně a ve výchovně.

§ 59.

(1) Zaměstnání učednickému nebo pomocnickému sluší pokládati za rovné také zaměstnání v polepšovně nebo ve výchovně při takových pracích, které jsou předmětem živností řemeslných, děje-li se toto zaměstnání

za návodu osoby, která má průkaz způsobilosti pro příslušnou živnost nebo jinak dostatečné odborné vzdělání, a je-li postaráno o všestrannou a stejně důkladnou výuku jako u učňů a pomocníků na svobodě. Z vysvědčení i jiných průkazů nesmí být patrné, že osoba, již se průkaz vydává, byla držána v polepšovně nebo ve výchovně.

(2) Doba ztrávená ve výchovně při takových pracích má být mladistvému, hledíc k jeho povaze, chování v ústavě a způsobu jeho zaměstnání, započtena do doby, potřebné k řemeslné výuce podle obecných předpisů, zcela nebo z části; doba ztrávená při takových pracích v polepšovně vždy však jen z části.

(3) Podrobná ustanovení budou vydána vládním nařízením; jím bude též určeno, pro které řemeslné výkony v uvedených ústavách platí ustanovení odstavce (1), jaká doba může vězňům v polepšovně být nejvýše započtena, kterému úřadu přísluší o započtení rozhodovati a jakým způsobem má být podán průkaz způsobilosti, vyučí-li se mladistvý v polepšovně nebo ve výchovně.

Neoprávněné uveřejnění.

§ 60.

(1) Kdo uveřejní zprávu o trestném činu spáchaném osobou mladistvou nebo zprávu z trestního řízení proti mladistvému provinilci, uveď jeho jméno nebo jiné okolnosti, z nichž lze usuzovati na jeho osobu, nebo kdo uveřejní podobiznu mladistvého provinilce, budiž potrestán pro přečin peněžitým trestem od 100 Kč do 5000 Kč nebo vězením od tří dnů do jednoho měsíce.

(2) Čin není trestný, stalo-li se uveřejnění toliko k účelům trestního řízení nebo se svolením soudu nebo státního zastupitelství.

Zanedbání péče o mladistvého.

§ 61.

(1) Kdo poruší úmyslně nebo z hrubé nedbalosti svou povinnost pečovati o osobu mladší než osmnáct let tak, že je vydána v nebezpečí zpusnutí, budiž na návrh poručenského soudu potrestán soudem pro přestupek vězením od jednoho týdne do tří měsíců.

(2) Byl-li čin spáchan z pohnutky nízké a nečestné, budiž vinník potrestán tuhým vězením od čtrnácti dnů do šesti měsíců a ztrátou volebního práva do obcí.

Maření ochranných opatření.

§ 62.

Kdo vědomě zmaří nebo ztěžuje výkon ochranného dozoru neb ochranné výchovy,

které nařídil soud nebo příslušný úřad proti jinému,

kdo svádí jiného, aby se vymkl takovému opatření, nebo kdo mu při tom pomáhá,

budiž na návrh poručenského soudu potrestán, nejde-li o čin přísněji trestný, soudem pro přestupek vězením od jednoho týdne do šesti měsíců.

Zatímné předpisy o výkonu ochranných opatření.

§ 63.

Výkon ochranného dozoru a ochranné výchovy, nařízených podle tohoto zákona, jakož i otázka nákladů na ně budou na tu dobu, dokud nenabude účinnosti zákon o ochranné výchově, upraveny vládním nařízením podle těchto zásad:

1. Ochranný dozor vykonává a nad výkonem ochranné výchovy v rodině bdí příslušný soud poručenský nebo na jeho požádání poručenský soud, v jehož obvodě se mladistvý trvale zdržuje; při tom užije pomocného zařízení pro soudní péči o mládež nebo pomoci důvěrníka (ochranného dozorce), jehož sám zřídí. Právo podávati opravné prostředky přísluší také pomocnému zařízení pro soudní péči o mládež a ochrannému dozorcovi.

2. Ochranná výchova ústavní budiž vykonávána v ústavách veřejných; se svolením ministerstva sociální péče může být vykonávána též v ústavách soukromých.

3. Nad výkonem ochranné výchovy v takovém ústavě (čís. 2) bdí dozorcí rada, která se skládá ze soudce jako předsedy a dvou osob činných v ochranné péči o mládež jako přísedících. Předsedu dozorcí rady a jeho náhradníka ustanoví ministr spravedlnosti, přísedící a jejich náhradníky zvolí zemský výbor, v jehož obvodě se ústav nalézá, přihlíží k návrhům ústředních organizací pro péči o mládež svého obvodu.

4. Kárné tresty a péče o propuštěné bud' též upraveny podle obdoby § 18 a 22.

5. Dozorčí rada rozhoduje o propuštění mladistvého z ochranné výchovy ústavní neb o její změně. Totéž právo přísluší poručenskému soudu, jde-li o ochranný dozor nebo rodinnou ochrannou výchovu nebo jde-li o dodatné rozhodování o ochranných opatřeních (§ 24), nařízených poručenským soudem.

6. Propuštění z ochranného dozoru nebo z ochranné výchovy může se státi také podmíněně na přiměřenou dobu zkušebnou. Ustanovení § 19, čís. 8 platí i tu.

7. Ochranný dozor a ochranná výchova nebud'ťež vykonávány po dobu činné služby vojenské. Vystoupí-li osoba, jejíž ochranný dozor neb ochranná výchova byly nařízeny, z činné služby vojenské před dokončením dvacátého prvního roku svého věku, budiž o tom podána zpráva soudu nebo dozorcí radě, které nařídily ochranné opatření.

8. Proti usnesení dozorcí rady o propuštění z ochranné výchovy a její přeměně je přípustná stížnost, o níž platí přiměřeně ustanovení § 52.

9. Náklad na ochrannou výchovu odsouzeného mladistvého náleží k nákladům trestního řízení, které zakládá stát. Za tento náklad ručí ten, kdo má podle ustanovení občanského práva hraditi útraty výchovy mladistvého, a to do té částky, kterou by tato výživa a výchova jej stála za dobu, po kterou ochranná výchova trvá; zavinil-li však zpustnutí mladistvého, ručí za celý náklad ochranné výchovy. O ručení a jeho výši rozhodne soud, který vydal odsuzující rozsudek v první stolici. Proti výroku o ručení a jeho výši lze podati stížnost nebo, je-li obsažen v rozsudku, odvolání.

10. Náklad na ochrannou výchovu lze dobývati na tom, kdo je povinen jej hraditi, i na tom, kdo za něj ručí, jediné, není-li tím ohrožena jeho výživa nebo výživa jeho rodiny neb osob, kterým je po zákonu povinen poskytovat výživu.

§ 64.

Ustanovení zákona z 24. května 1885, č. 90 ř. z., o donucovacích pracovnách a polepšovnách, se mění na dobu, dokud nenabude účinnosti zákon o ochranné výchově, takto:

1. § 7 až 10, § 11, odst. 1. a § 16, odst. 1. neplatí, pokud jednají o dodání osob nedokonavších osmnáctého roku do polepšovny.

2. Dosavadní polepšovny budou se nazývati výchovnými.

3. Do výchovny mohou býti přijaty toliko osoby, u nichž soud nebo dozorcí rada polepšovny (věznice) nařídily ochrannou výchovu ústavní. Kromě těchto případů mohou býti přijaty do výchovny osoby nedokonavší osmnáctý rok toliko na návrh zákonného zástupce se souhlasem poručenského (opatrovníckého) soudu.

4. Rozhodnutí o tom, má-li býti nařízená ochranná výchova vykonána v zemské výchovně, a dáti ji tam vykonati přísluší zemské výchovné radě, zřízené u zemského úřadu. Skládá se ze dvou úředníků zemského úřadu, jmenovaných jeho presidentem,

člena zemského výboru, soudce a přisedícího. Soudce jmenuje ministr spravedlnosti; přisedícího jmenuje z osob činných v ochranné péči o mládež ministr sociální péče. Zřídí-li výchovnu okres neb obec, může zemský úřad zmocniti k rozhodování o přijetí do výchovny výchovnou radu, zřízenou u okresního úřadu podle obdoby zemské výchovné rady. Podrobná organizace a jednací řád výchovných rad budou upraveny vládním nařízením.

5. Nejvyšší dozor na výchovny po stránce výkonu ochranné výchovy přísluší ministerstvu sociální péče v dohodě s ministerstvem vnitra.

Přechodná ustanovení

a) o trestných činech:

§ 65.

(1) Ustanovení tohoto zákona budiž, vyjmajíc ustanovení § 60 až 62, užito také na trestné činy spáchané před jeho účinností, o nichž trestní řízení u soudu první stolice nebylo ještě skončeno neb o nichž tento soud znovu jedná.

(2) O odvoláních z rozsudků okresních soudů a z konečných rozhodnutí soudů mladistvých, která nebyla vyřízena do účinnosti tohoto zákona, náleží rozhodnouti senátu mládeže jako soudu odvolacímu.

(3) Rozhoduje-li odvolací soud znova o otázce viny (otázce skutkové), užije při tom ustanovení hlavy první.

b) o dřívějších odsouzeních:

§ 66.

(1) Rozsudky trestních soudů o osobách, které spáchaly trestný čin před dokonavším čtrnáctým rokem, nejsou vykonatelné vyjmajíc výrok o propadnutí věci a o nárocích soukromoprávních a odsouzení pro takové trestné činy se považují za zahlazená (§ 6 zákona ze dne 14. června 1928, č. 111 Sb. z. a n., o zahlazení odsouzení).

(2) Tresty na svobodě uložené pro trestné činy spáchané ve věku mladistvém, s jejichž výkonem se dosud nepočalo nebo jejichž zbytek převyšuje šest týdnů, bud'ťež vykonávány podle ustanovení § 13 a 14.

c) o následcích odsouzení:

§ 67.

(1) Následky odsouzení, které zákon dosud spojoval s odsouzením nebo které byly vyslo-

veny v rozsudku, pomíjejí, jde-li o čin spáchaný před dokonáním osmnáctým rokem. Rovněž tak pomíjí nařízené uveřejnění rozsudku, leč by jím mělo býti poskytnuto zadostučinění osobě soukromé, a nejde-li o cizince, i vypovězení a vyhoštění.

(2) Policejní dohled, jehož přípustnost byla soudem vyslovena, nemůže býti nařízen a nařízený policejní dohled pomíjí.

d) o ochranné výchově.

§ 68.

(1) Polepšovací ústavní výchova, kterou nařídil nebo jejíž přípustnost vyslovil soud (poručenský úřad) podle zákona ze dne 24. května 1885, č. 89 a 90 ř. z., nebo podle zákonných článků XXXVI/1908 a VII/1913, se mění v ochrannou výchovu podle tohoto zákona, nechť v době, kdy nabyl účinnosti, bylo s jejím výkonem již počato čili nic.

(2) Totéž platí o polepšovací ústavní výchově vykonávané na žádost zákonného zástupce.

Osoby podrobené pravomoci vojenských soudů.

§ 69.

(1) Pro občanské osoby podrobené pravomoci vojenských soudů (§ 14 vojenského trestního řádu z 5. července 1912, č. 131 ř. z., § 14 zák. čl. XXXIII/1912), které v době spáchaného činu nedokonalý osmnáctého roku, platí ustanovení tohoto zákona s těmito odchylkami:

1. Trestní řízení koná se podle vojenského trestního řádu; ustanovení § 37 až 39 tohoto zákona jest však užiti.

2. Rozhodnutí o ochranných opatřeních (§ 49), naříditi výkon rozsudku a činiti veškerá další opatření a rozhodnutí po právní moci rozsudku, vyjímajíc rozhodování o žádosti za milost a o návrhu na obnovu řízení, přísluší senátu mládeže krajského soudu, příslušného podle § 29, odst. (2), a jeho předse-
dovi.

(2) Pro jiné osoby podrobené pravomoci vojenských soudů, než které jsou uvedeny v odstavci (1), platí z tohoto zákona toliko § 1, odst. (1), § 2, odst. (2), § 8, odst. (3) a (4), § 10, 60 až 62 s těmito odchylkami:

1. Místo trestu zavření uloží soud osobě mladistvé trest na svobodě toho druhu, jaký stanoví vojenské trestní zákony.

2. Stanoví-li zákon na trestný čin trest smrti zastřelením, uloží se mladistvému trest žaláře mezi jedním až pěti lety.

3. Jako následek nebo zostření trestu může býti vysloveno toliko prosté odnětí vojenské hodnosti, a jako následek též ztráta vojenských vyznamenání.

(3) Ustanovení přechodných (§ 65 až 68) budiž užito přiměřeně hledíc k odchylkám uvedeným v odstavcích (1) a (2).

Přenesení působnosti.

§ 70.

Ministr spravedlnosti může úkony, k nimž je povolán podle § 13, 16, 20, 31, 34, 40, 63 a 64, přenést zcela nebo z části na presidenty vrchních soudů.

Zrušení dosavadních zákonů.

§ 71.

Zrušují se zejména:

§ 2, lit. d), § 237, 269 až 273 trestního zákona ze dne 27. května 1852, č. 117 ř. z.,

§ 8 zákona č. 89/1885 ř. z.,

§ 14 zákona č. 90/1885 ř. z.,

§ 3 lit. d), § 6 vojenského trestního zákona ze dne 15. ledna 1855, č. 19 ř. z.,

§ 15 až 31, 33 až 35 trestní novely zák. čl. XXXVI/1908,

zákon o soudech mládeže zák. čl. VII/1913 s výjimkou § 75.

Účinnost zákona.

§ 72.

(1) Tento zákon nabude účinnosti za šest měsíců po vyhlášení.

(2) Ustanovení § 36 nabude v zemi Slovenské a Podkarpatoruské účinnosti teprve dnem, který ustanoví vládní nařízení.

(3) Provést tento zákon ukládá se ministru spravedlnosti, sociální péče a vnitra v dohodě se zúčastněnými ministry.

T. G. Masaryk v. r.

Udržal v. r.

Dr. Meissner v. r. Dr. Czech v. r.

Dr. Slávik v. r.